

Read the full book on:
10.1787/agr_outlook-2012-en

Pogled na kmetijstvo OECD-FAO 2012

Povzetek v slovenščini

- To je 18. izdaja Pogleda na kmetijstvo in osma, pripravljena v sodelovanju z Organizacijo Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO).
- Vključuje strokovno znanje in izkušnje obeh organizacij o blagu, politiki in državah ter prispevke sodelujočih držav članic. Poročilo napoveduje gibanje na svetovnem trgu biogoriv, žit, oljnic, sladkorja, mesa, rib in mlečnih izdelkov v obdobju med 2012 in 2021 ter ocenjuje najnovejši razvoj in obravnava ključna vprašanja in negotovosti na teh blagovnih trgih.
- Napovedi so dosledne zaradi skupno razvitega sistema modeliranja, ki temelji na modelih OECD in FAO, tj. na AGLINK oz. COSIMO. Ta izdaja vključuje tudi poseben razdelek o izzivu trajnega povečanja rasti kmetijske produktivnosti.

Povzetek Pogleda

Cene niso več tako visoke, vendar inflacija cen hrane še vedno povzroča skrbi v državah v razvoju

---

Glavna tema nedavnih Pogledov na kmetijstvo OECD-FAO so bile visoke in nestanovitne cene kmetijskih izdelkov, pri čemer so avtorji poudarjali, da se bodo cene znižale, ko se bodo trgi odzvali, vendar bodo ostale visoke zaradi stalnega velikega povpraševanja in rastočih stroškov nekaterih vložnih virov. Kot je bilo napovedano, so se cene začele umirjati, vendar ostajajo sorazmerno visoke. Inflacija cen hrane v trgovini na drobno se je v primerjavi z vrhuncem v letu 2008 občutno zmanjšala, njen prispevek k splošni inflaciji pa umiril. Kljub temu inflacija cen hrane ostaja visoka v številnih državah v razvoju in je še vedno višja od splošne inflacije v večini preučevanih držav.

Trajnejša produktivnost je ključna za zadostitev potreb rastočega povpraševanja

---

Nestanovitnost cen je še vedno zaskrbljujoča, pri čemer je, dokler so zaloge majhne, največji problem količina pridelka, ki je odvisna od vremenskih razmer. Ker se je pridelava poljščin vnovič povečala, so se zaloge nekoliko povečale in so trgi v letu 2012 bolj mirni. Ključno vprašanje, na katerega mora odgovoriti svetovno kmetijstvo, je, kako trajneje povečati produktivnost, da se zadosti vedno večjemu povpraševanju po hrani, krmi, gorivu in vlaknih.

Pričakuje se, da bodo cene še naprej višje

Pričakuje se, da se bodo nominalne cene izdelkov iz tega Pogleda v naslednjih desetih letih povečevale. Realne cene (prilagojene inflaciji) bodo mirovale ali se znižale, vendar bodo po napovedih v povprečju 10–30 % višje od cen v prejšnjem desetletju.

Ključna temeljna domneva je, da se bodo cene energije zviševale

---

Svetovno kmetijstvo je vedno bolj povezano z energetske trgi. Cene nafte iz makroekonomskih napovedi so v povprečju približno 25 USD višje od lanskih napovedi (od 110 do 140 USD na sodček v obravnavanem obdobju). Višje cene nafte so glavni razlog za napovedane višje cene kmetijskih izdelkov in ne vplivajo samo na stroške proizvodnje, ki so povezani z nafto, ampak povečujejo tudi povpraševanje po biogorivih in kmetijskih surovinah, ki se uporabljajo za njihovo proizvodnjo.

Omejeni viri in visoki stroški kljub trendu višanja cen omejujejo rast proizvodnje

---

Kljub visokim cenam se napoveduje počasnejša rast proizvodnje. Svetovna kmetijska proizvodnja se je v preteklih nekaj desetletjih povečevala za več kot 2 % na leto, vendar se napoveduje, da se bo njena rast v naslednjem desetletju upočasnila na 1,7 % na leto. Predvideva se, da bodo vedno bolj omejeni viri, okoljski pritiski in višji stroški nekaterih vložnih virov zavrli odziv ponudbe na praktično vseh območjih. Zato avtorji tega Pogleda predlagajo, da je treba večjo pozornost nameniti povečanju trajne rasti kmetijske produktivnosti.

Države v razvoju še vedno narekujejo razvoj dogodkov na trgih

---

Ker imajo večje možnosti za povečanje kmetijskih površin in izboljšanje produktivnosti, se bo proizvodnja na svetovni ravni do leta 2021 najbolj povečala v državah v razvoju. Povprečna letna rast proizvodnje v državah v razvoju naj bi bila 1,9 %, v razvitih državah pa 1,2 %. Do leta 2021 naj bi se rodilo dodatnih 680 milijonov ljudi, pri čemer naj bi bila rast števila prebivalcev največja v Afriki in Indiji. Rastoči dohodki in urbanizacija bodo spremenili način prehranjevanja v smeri porabe bolj predelanih živil, maščob in živalskih beljakovin. To bo ugodno za mesne in

mlečne izdelke višjega kakovostnega razreda in bo spodbudilo posredno povpraševanje po grobozrnatem žitu in oljnicah za živinsko krmo.

Gospodarstva v vzponu bodo zabeležila večji delež rastoče svetovne kmetijske trgovine

---

Gospodarstva v vzponu bodo zabeležila večji delež rastoče svetovne kmetijske trgovine. Najbolj izstopajo države, kot so Brazilija, Indonezija, Tajska, Ruska federacija in Ukrajina, ki so veliko vložile v spodbujanje zmogljivosti kmetijske proizvodnje. Do leta 2021 bodo države v razvoju večinske izvoznice riža, oljnic, zelenjave in palmovega olja, beljakovinske moke, sladkorja, govedine, perutnine, rib in ribjih izdelkov.

Izbor napovedi za blagovne borze

Proizvodnja biogoriv in trgovina z njimi se bo povečala

Svetovna proizvodnja bioetanola in biodizla naj bi se do leta 2021 skoraj podvojila, največja proizvodnja pa bo v Braziliji, Združenih državah in Evropski uniji. Biogorivo se proizvaja predvsem iz kmetijskih surovin, zato naj bi se zanj do leta 2021 porabilo vedno večji delež svetovne proizvodnje sladkornega trsa (34 %), rastlinskega olja (16 %) in grobozrnatega žita (14 %).

Dvostranska trgovina z etanolom med Združenimi državami in Brazilijo naj bi se povečala

---

Zaradi vladnih mandatov naj bi se povečala trgovina z biogorivi med Združenimi državami in Brazilijo. V skladu z napovedmi tega Pogleda naj bi Združene države uvažale etanol iz sladkornega trsa predvsem iz Brazilije, s čimer naj bi lažje zadostile domačemu povpraševanju po naprednih biogorivih, medtem ko naj bi Brazilija zlasti iz Združenih držav uvažala cenovno ugodnejši etanol iz koruze, s čimer naj bi zadovoljila povpraševanje njenega velikega parka vozil s prilagodljivim tipom goriva. Povpraševanje po gorivu z majhnimi primesmi etanola naj bi se v ZDA zaradi omejitev, ki veljajo za mešanice, z letom 2016 omejilo.

Območje Črnega morja bo imelo pomembnejšo vlogo

Razmerje med zalogo in porabo žit bo ostalo pod zgodovinskim povprečjem, posledica česar bi bile lahko nestanovitne cene v prihodnosti. Ruska federacija, Ukrajina in Kazahstan naj bi do leta 2021 postale precej bolj pomembne izvoznice pšenice, vendar bodo lahko velika nihanja v proizvodnji na tem območju vplivala na svetovno trgovino in nestanovitnost svetovnih cen. Večje izvoznice riža naj bi postale najmanj razvite države v Aziji, medtem ko naj bi se povečal uvoz riža v Afriko.

Kitajska je največji uvoznik oljnic

Proizvodnjo in izvoz oljnic še vedno obvladajo tradicionalne države, vendar naj bi izvozniki v vzponu, kot sta Ukrajina in Paragvaj, vedno bolj prispevali k svetovnemu povečanju izvoza. Več kot polovico celotnega svetovnega uvoza bo opravila vodilna uvoznica Kitajska. Letna rast proizvodnje oljnic v Braziliji naj bi se v obravnavanem obdobju s 4,9 % upočasnila na manj kot 2 %.

Brazilija obvladuje svetovni trg sladkorja

Povpraševanje po rastlinah za pridelavo sladkorja za hrano in proizvodnjo etanola se bo srednjeročno ohranilo, zaradi česar bodo cene sladkorja ostale visoke. Za trge sladkorja v Aziji bodo še naprej značilni proizvodni cikli, kar bo privedlo do občasnih velikih tržnih nihanj in nestanovitnosti cen. Zaradi prevladujočega položaja Brazilije na trgu

sladkorja bo porazdelitev njenega sladkornega trsa med proizvajalce etanola na eni in proizvajalce sladkorja na drugi strani še naprej ključno gonilo trga.

Potrošnja mesa v državah v razvoju se povečuje

Večje povpraševanje po mesu bo večinoma prihajalo iz velikih gospodarstev v Aziji, držav izvoznic surovega olja in Latinske Amerike, kjer naj bi se dohodki občutno povečali. Na prvem mestu te napovedane rasti bo perutnina kot najcenejši in najdostopnejši vir živalskih beljakovin, ki bo do konca obravnavanega obdobja prehitela največji mesni sektor, tj. sektor svinjine.

Gojenje vodnih organizmov bo preseglo ribolov

Proizvodnja rib je eden najhitreje rastočih virov živalskih beljakovin. Svetovni ribolov in gojenje vodnih organizmov naj bi se v obravnavanem obdobju povečala za 15 %. Vendar naj bi gojenje vodnih organizmov, ki se bo povečalo za 33 %, do leta 2018 prehitelo ribolov kot glavni vir rib za prehrano ljudi.

Države v razvoju bodo postale najpomembnejše proizvajalke mleka

---

V razvitih državah se z izjemo sira in svežih mlečnih izdelkov pričakuje le skromno povečanje potrošnje mlečnih izdelkov, medtem ko naj bi se potrošnja vseh izdelkov na območjih v razvoju do leta 2021 povečala za približno 30 %. Države v razvoju naj bi pri proizvodnji mleka do leta 2013 prehiteli razvite države, pri čemer naj bi se proizvodnja zelo povečala na Kitajskem in v Indiji.

Čas za spremembe – dolgoročnejshe perspektive

Proizvodnja se mora do leta 2050 povečati za 60 %

Kmetijska proizvodnja se mora v naslednjih 40 letih zaradi vedno večjih potreb po hrani povečati za 60 %. To pomeni, da je treba do leta 2050 v primerjavi z obdobjem 2005–2007 vsako leto proizvesti 1 milijarde ton žita in 200 milijonov ton mesa več. Dodatna proizvodnja bo potrebna tudi za zagotovitev surovin za širitev proizvodnje biogoriv.

Večja proizvodnja mora biti posledica večje produktivnosti

Možnosti za širitev območij so na svetovni ravni omejene. Skupna površina ornih zemljišč naj bi se do leta 2050 povečala samo za 69 milijonov hektarov (manj kot 5 %). Za dodatno proizvodnjo bo treba povečati produktivnost tako kot v preteklih 50 letih. Povečanje produktivnosti bo osrednjega pomena za ohranitev cen hrane v kontekstu vedno večjih omejitev virov in ključni dejavnik za umiritev negotovih razmer glede hrane na svetovni ravni. Srednjeročno se bo lahko produktivnost povečala predvsem z zmanjšanjem produktivnostne vrzeli v državah v razvoju, vendar bi se v skladu s stiliziranim scenarijem lahko pomemben delež večje proizvodnje poljščin, ki se uporabljajo kot surovine, uporabil za proizvodnjo biogoriv.

Bistvena je večja trajnostnost

Hkrati je vedno bolj treba izboljšati trajnostno uporabo razpoložljivih zemljišč, vode, morskih ekosistemov, ribjih zalog, gozdov in biotske raznovrstnosti. Približno 25 % vseh kmetijskih zemljišč propada. Številnim državam primanjkuje vode za uporabo v kmetijstvu. Veliko ribjih zalog je čezmerno izkoriščenih ali pa jim grozi nevarnost, da bodo čezmerno izkoriščene. Strokovnjaki vedno bolj soglašajo glede tega, da bo podnebnih sprememb in izrednih vremenskih dogodkov še več.

Vlade morajo zagotoviti ugodno okolje

Spodbujanje boljših kmetijskih praks, ustvarjanje ustreznega poslovnega, tehničnega in regulativnega okolja ter krepitev kmetijskih inovacijskih sistemov (npr. raziskav, izobraževanja, širitev, infrastrukture), vključno z ukrepi za obravnavanje posebnih potreb malih kmetov, so bistveni politični izzivi, ki jih omenja to poročilo. Tudi ukrepi za zmanjšanje izgub hrane in odpadkov so ključni za zadovoljitev vedno večjega povpraševanja in izboljšanje produktivnosti v oskrbovalni verigi.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary !

OECD/FAO (2012), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2012*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2012-en